

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 62 (2926) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 március 18

Port Moresby közelében japán hadihajók jelentek meg

Partraszállást terveznek a japánok Ausztrália keleti részén (?) A tavaszi német támadással egyidőben várják Londonban az India elleni japán offenzívát

Bernből jelentik: (B. T.) Londonból érkező hírek szerint minden jel arra vall, hogy a japánok partraszállást terveznek Ausztrália keleti partján. Legutóbb Port Moresby közelében is látták az ausztráliai felderítő repülőgépek a japán hadihajókat. London szerint a japánok célja a keleti parton való kiszállással az, hogy a kiterjedt nyugati területen elkerüljék a harcot. London szerint továbbra is az amerikai hajóhadra és a szövetségesek légierejére hárul az a feladat, hogy az ellenséges betörést előkészítő hajóhadat feltartóztassák és megakadályozzák a partraszállást. Ehhez azonban még mindig nincsenek elegendő erői. Igaz ugyan, hogy már megérkezett Ausztráliához egy nagy amerikai hajókaraván sokezer katonával, harcokocsival és repülőgéppel, de még további erősítésre van szükség ahhoz, hogy Ausztrália s szövetségesek erős vére legyen és érintetlen maradjon az ellentámadás idejére. A szövetségesek tehát ma Ausztráliában elsősorban az előtt a kérdés előtt állanak, miként kapnak kellő segítséget idegenből. A japán főparancsnokság, a jelek szerint arra törekszik, hogy az Ausztrália körül levő katonai pontokat megszállja és a szárazföldet elszigetelje szövetségeseitől.

Kalkutta felé igyekeznek a japánok (?)

Bernből jelentik: (B. T.) Svájci lapok londoni jelentése szerint az angol főváros katonai köreiből azt gyanítják, hogy a japánok Kalkutta felé igyekeznek. A Daily Telegraph többek között azt írja, feltételezhető, hogy a japánok egy időben a németek tavaszi támadásával párhuzamos támadást hajtanak végre. Mivel angol katonai körök azt várják, hogy a német támadás dél felé indul meg, valószínű, hogy ugyanakkor a japánok Kalkutta felé indítanak támadást.

A szovjet kormány nyomására küldték ki Crippst Indiába

Lisszabomból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Portugáliai angol és külföldi újságíró körökben elismerik, hogy Cripps indiai kiküldetése a szovjet kormány Londonban tett erőteljes lépésének a következménye. A szovjet kormány felszólította a brit kormányt, hogy foglalkozzék haladéktalanul az

indiai kérdéssel, ami a Szovjetnek épp úgy érdeke, mint Angliának. A Szovjet határai a Ganagesznel és a Brahmaputránál vannak. A szovjetkormány

Crippsben látta az alkalmas embert, aki az indiai kérdést Anglia és a Szovjet érdekeinek megfelelően meg tudja oldani.

India népe most akarja megkapni a szabadságot

Bangkokból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Bangkok Times Cripps indiai utazásával foglalkozva azt írja, hogy Crippsnek aligha fog sikerülni Indiát megnyerni az angol-amerikai arcvonal számára. — Jimmah, indiai mohamedán vezér kiáltványa — melyben éppen úgy mint Gandhi és Nehru kongresszusi vezér, India azonnali teljes függetlenségét kö

veteli — Lizonyitja, hogy mennyire nem helytálló az angoloknak az az ismételt állítása, amely szerint lehetetlen Indiának függetlenséget adni, mert nincs egyetértés a hinduk és mohamedánok között. Egyben mindenestre egyetért India népe, még pedig abban, hogy most akarja megkapni a szabadságot.

Sanghaiból jelentik: (MTI) A Német

Németországgal a világháború és az azt követő évek közös szenvedései kapcsolnak össze bennünket

— mondotta a török külügyminiszter. A Szovjettel való kapcsolatban sem következett be változás

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma közli Saradzoglu török külügyminiszter nyilatkozatát. A külügyminiszter kijelentette, hogy Törökország politikája a tökéletes semlegességen alapszik.

Mindenkivel szemben meg akarjuk védeni ezt a semlegességet — mondotta — mert meg vagyunk győződve, hogy ezzel mindenkinek hasznunk és senkinek semmi szándékában meg nem támadni bennünket. Miután láttuk, hogy Németországnak nincsen támadó szándéka, örömmel irtuk alá a német-török gazdasági szerződést, amit Anglia is helyeselt. A világháború és az azután következő esztendőök közös szenvedései kapcsolnak össze bennünket Németországgal, amellyel a háború után értékes együttműködést építhetünk ki. A Pápen elleni merénylőt nagy felháborodást keltett Törökországban és örülök, hogy a rendőrség megállapította a tettesek és felbujtók kilétét, akik között nincsen török ember.

— Moszkvával való kapcsolatainkat — folytatta Saradzoglu — az egész vi-

lág ismeri, Kemal Atatürk törekvése az első pillanattól az volt, hogy baráti kapcsolatokat teremtsen a Szovjetunióval, eltekintve a belső berendezkedésben mutatkozó különbségektől. A szovjet-német háború és ennek feketengeri kihatásai, melyek során török kereskedelmi hajók veszttek el, okozták a Szovjettel való kapcsolataink nehézségeit mindamellett az Ankara és Moszkva közötti viszonyban semmiféle változás nem következett be.

Szaradzoglu külügyminiszter végül megemlékezett Olaszországról.

— A kétország között — mondotta — lehetséges az együttműködés már azért is, mert mindkettő a Földközi-tengerre néz és köztük különben is sok más kapcsolat van.

A Popolo di Roma a nyilatkozathoz ezt a megjegyzést fűzte:

A török külpolitika szándékában nem találhatunk kifogásolni valót. Reméljük azonban Saradzoglu nem felejtí el, hogy Törökország semlegességének megvédéséhez nagymértékben hozzájárult az a tény, hogy a tengelyhatalmak háborút indítottak a Szovjet ellen. A Szovjetnek

Távirati Iroda jelenti: A Sanghaiban nemrégén alakult új-indiai nemzeti egyesülés kedden a japán győzelmek alkalmából ünnepélyt rendezett, amelyen megjelentek más ázsiai népek képviselői is. A gyűlés elnöke megnyitójában hangzott, hogy a japán nemzet nagy példájának ki kell nyitnia a hinduk szemét. Teljes egészében fel kell fogniok a japán miniszterelnök felhívásának jelentőségét. Március 23, amikor összeül az indiai ülés, hogy arról tanácskozzék, milyen magatartást tanúsítson Cripps küldetésével szemben, fontos napja lesz India történelmének.

203 hadihajót vesztett Anglia a háboru kitorése óta

Newyorkból jelentik (Bud. Tud.): A brit tengernagyi hivatalnak a jávai tengeri csatáról közölt jelentéséről az Associated Press adatokat közöl és ismerteti a brit és amerikai hadihajóvesztéseket. E szerint Nagybritannia 1939 szeptembere óta, tehát a háboru kitorésétől számítva 203 hadihajót vesztett, még pedig 39 tengeraltjárót, 70 rombolót és 94 más hadihajót. Az Egyesült Államok a Pearl Harbouri támadás óta 18 hadihajót vesztettek. Ezek közül 13 ellenséges hadműveletek következtében vesztett el.

határozott tervei voltak a Boszporuszra, amint Molotov berlini tárgyalásain világosan kitűnt.

Istanbulból jelentik (MTI). A Német Távirati Iroda jelenti: Izmet Inomü köztársasági elnök, aki néhány napot Izmirben töltött, elutazása előtt beszédet intézett város lakosságához. Hangsúlyozta, mennyire fontos, hogy az ifjúság — Törökország jövőjének képviselője — gondos nevelésben részesüljön. A külpolitikáról szólva kijelentette, hogy Törökország teljes következetességgel követi azt a semleges vonalat, melynek tartását elhatározta. Mégsem szabad semmit sem elmulasztani, amit szükségesnek vélnék az ország megvédésére. Azok az intézkedések, melyek bizonyos áldozatokkal járnak a török nép szempontjából, szintén azt a tényt szolgálják, hogy távollartsák Törökországot a háborútól.

Az NST ankarai jelentése szerint brit részről hivatalosan bejelentették, hogy a Milas elleni támadást angol repülő hajtották végre tévedésből. Az okozott károkat megfizetik. Az istanbuli diákok hatalmas tüntetésben tiltakoztak Milas bombázása ellen.

A nagyváradai Nemzeti Munkaközpont vezetősége megbeszélést folytatott a Városi Villamosvasut Igazgatóságával az alkalmazottak béreiről

Nagyvárad. Saját tud. Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben úgy a városi közgyűlés tagjai részéről, mint a NMK. közgyűlésén panaszok hangzottak el a városi villamos vasutnál alkalmazott munkások helyzetéről, a Nemzeti Munkaközpont részéről Szabó János országgyűlési képviselő és Nagy István NMK. titkár felkereste a tegnapi nap folyamán Kelety Károly vezérigazgatót, aki ismertette a jelenlegi helyzetet, munkaviszonyokat, munkabérekkel a vasutársaság részéről.

A vezérigazgató kimutatása szerint a bérlizs-ta-könyvekből megállapítható, hogy a felszabadulás után mintegy 50 százalékos béremelés történt. Jellemző ez arra, hogy román megszállás alatt milyen alacsony fizetést élveztek a vasutársaság alkalmazottai. Volt kalauz, akinek 40 pengő havifizetése volt annak idején.

A kimutatás szerint kezdő kalauznak, akiknek 70 pengőjük volt, 80 és 85 pengőre lett emelve az alapfizetése. Ehhez hozzászámítandó a lakbérpótlék, családi pótlék, amely a kezdőknél összesen mintegy 116 és 150 pengő között mozg. Kevesen vannak, akiknek fizetése

meghaladja a 170—180 pengőt.

Igéretet kapott Szabó János és Nagy István, hogy az április havában megtartandó igazgatósági ülésen Kelety Károly vezérigazgató fizetésemelést eszközöl ki.

A lakatosműhelyben március elsejétől 2 fillértől 8 fillérig történt javítás, a munkateljesítmények szerint.

Természetesen az igazgatóság hivatkozik a természetbeni járulékokra is (ruha, önköltségi áron beszerzett fa, az elmúlt évben két vagon burgonya s azonkívül 300 négyszögölnyi veteményeskert 1 pengős jelképes bérrrel.)

A Nemzeti Munkaközpont keveselte a munkabért a pályamunkásoknál is. Erre vonatkozóan a Városi Vasut álláspontja az, hogy a pályamunkás nem betanult munkás, télen-nyáron foglalkoztatva van. Hivatkozott még arra is, hogy a kenyér beszerzése és szétosztása, valamint a zsír szétosztásai is az üzem igazgatóságán keresztül történik.

A tárgyalás után a Munkaközpont megállapította, hogy igaz, hogy az elmúlt uralom alatt mintegy 50 százalékkal kevesebb volt a fizetés, de ugyanakkor nagyon sok közszükségleti cik-

Tiltakozik a kisiparosság és a munkásság az ipari betolakodók ellen

Irta: Szabó János orsz. gy. képviselő, az Erdélyi Párt orsz. elnöki tanácsának tagja

A felszabadulás után sok esetben észlelhető volt és ma is tapasztalható, hogy olyanok zaklatják az egyes hatóságokat iparendeléért, vagy a csendes társakénti jogos szereplésért, akik ellen úgy a magyar kisiparos, mint a magyar munkás a legmesszebbmenőleg tiltakozik. Eddig hallgattam, de most kénytelen vagyok ebben az ügyben szavamat felemleni, mert ez így tovább nem mehet.

A köztisztviselők, a hivatalvezetők nem lehet továbbra is állandó zaklatásnak kitéve, viszont a magyar iparos, aki legfontosabb, legszükségesebb adóalanya az államháztartásnak, mint tanonc, segéd megsemmisített a szakmájáért, szintén nem tűrheti, hogy neki iparjoga elnyerése után a szükséges kereseti száznál is alul forogjon a keresete. A magyar munkás pedig napjainkban nem lehet kitéve annak, hogy egy szakmát nem értő, nem ismerő férfi, de sok esetben nő legyen a munkaadója, aki sokszor a legszükségesebbek tudásával egyáltalán nem rendelkezik, viszont a legkisebb dolgokat úgy tünteti fel, mintha a munkás nem volna szakképzett és egyedül neki köszönhetné, hogy neki nincs olyan nagy haszna a semmittevés után, mint ahogy ő elgondolta a „csendes betársulás” előtt!

Van Váradon olyan férfi, aki kapott alaptalan igazolást, hogy a szakmában dolgozott, igaz nem az Ipartestülettől és nem a becsületesen, szerény keretek között dolgozó kisiparosainktól. De ugyanakkor iparendeléssel már rendelkezik és a szuterénben mint vendéglátó iparos működik. Bizonyos idő múlva egész biztosan szakvizsgát fog letenni eredményesen.

Kérdem most már, hogy mi lesz azzal a vendéglátó iparossal, akit már fent

említettem, aki megsemmisített szakmájáért, de boldogulási lehetőség nehezen bontakozik ki előtte, habár a mai nehéz viszonyok nagyban hozzájárulnak ehhez a nehéz kibontakozáshoz. Meg kell védeni a kisiparost, a munkást a nehéz időben is és szigorúan csak annak kell iparjogosítványt adni, akit mi, munkások véleményeztünk és a kisiparosok kompetens egyesülete, az Ipartestület, valamint a Baross Szövetség is megvizsgálta és véleményezte!

Foglalkoznom kell a felszabadulást kihasználó nőekkel is, akiknek férjük van, nagyszerű végzettséggel, jó fizetéssel — ugyanakkor osztracizáltak a vendégiparban, péküzemekben és más helyeken. Szépségükkel, fiatalságukkal és magas összeköttetésekkel szinte türelmetlenül ostromolják és ostromolták a Közelemzési Hivatalt a lisztelosztás tekintetében és a város különböző ügyosztályait olyan jogokért, amelyek nekik nem járnak!

Kérem, mint munkás, mint iparos, mint a törvényhozó testület tagja, hogy hagyják patinás nevük csillogtatását, a magas összeköttetések hangoztatását és

Mélyrehatóak az ellentétek Anglia és a Szovjetunió között a hadviselés módjai tekintetében

Berlinből jelentik: (MTL.) Illetékes német helyen közlik: Berlini politikai körök véleménye szerint Lord Halifax és Litvinov pohárköszöntőiből kiderül, hogy milyen mélyrehatóak a nézeteltérések a két szövetséges közt a hadviselés tekintetében. Lord Halifax

szövetségesnek tekinti az időt. Litvinov szerint az idő nem a szövetségesek számára dolgozik. Berlinben rámutatnak arra is, hogy Litvinov meg lehetőséges hangon megismételte egy új arcvonal alkotására vonatkozó követelést. Német politikai körök fel-

A legmerészebb magyar film!

Csak 16 éven felülieknek!

Lázár Mária, Goll Bea, Uray Tivadar és Perényi László

Haláltánc

APOLLO

Belvárosi

Szurdán utoljára: **MARADJ!...**
Csütörtökön:

KÁDÁR: Tolnay Klári

KONTRA: Szilassy L.

KEREKES: Mály G.

A szezon legnagyobb vigiátéka!

Ma a CASINOBAN

Dosztójewszky híres regénye

Bűn és bűnhődés

Főszereplő: HARRY BAUR a jelenkor legnagyobb művésze.

keknek az ára 100—200 százalékkal is emelkedett. Ezt Kelety Károly vezérigazgató is elismerte, de hivatkozott arra, hogy többet nem adhat, mint amit az igazgatóság, vagy a kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium jóváhagyott. A tárgyalás befejeztével jóindulatosan megígérte, hogy a munkások kérését amennyiben lehet, orvosolni fogják.

Jogása szerint ezekből a beszédekből és egész sor más körülményből arra lehet következtetni, hogy az ellenséges táborban meglehetősen rossz hangulat mutatkozik és a hadászati helyzet is zavaros.

Amsterdamból jelentik (MTL.) A Német Távíráti Iroda jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint a brit kormány újabb lépésre készül abból a célból, hogy előkészítse az országot a lakosságra váró nélkülözésekre és áldozatokra. Andersen, a hazai arcvonal vezetője a rádióban ismerteti az újabb korlátozások szükségességét és célját. Lehet, hogy Anderson további és nagyobb áldozatokat is jelezni fog.

Betegek

Többnyire székrekedésben szenvedő betegek számára. Vigyázzunk ilyenkor a rendes emésztésre. Betegségben szükséges a **DARMO**!

Országos közgyűlést tartott a Baross Szövetség

Budapestről jelentik: Tegnap este 6 órai kezdettel tartotta meg a Baross Szövetség országos közgyűlését, amelyen Hovszky János képviselő, országos elnök mondott megnyitó beszédet. Beszédében vázolta a szövetség évi munkáját.

— Ebben az évben — mondotta — elsősorban az áruellátásban tevékenykedett a szövetség. A tagok száma jelenleg 40 000. Már ezért is megilleti a Szövetséget a súlyának és jelentőségének megfelelő hely és tekintély.

Emlékeztetett azután Kállay miniszterelnöknek a zsidókérdésben tett kijelentéseire és hangoztatta, hogy nemcsak a földművelés, hanem a gazdasági élet más terén is szükség van a zsidóság kikapcsolására.

Hovszky János után Domokos László központi igazgató terjesztette elő évi jelentését. Megemlékezett arról, hogy Hovszky János ebben az évben töltötte be a tizedik életét a Szövetség élén. Javasolta, hogy emléktáblával jelöljék meg ezt az eseményt a Székházban. A közgyűlés ünnepi záróülése csütörtökön este 7 órakor lesz a Vigadóban.

Gyors ütemben folyik a japán előnyomulás Port Moresby felé

A csapatok egy része már áttörte az ellenséges vonalat. — Mc Arthur átvette az ausztráliai szövetséges erők főparancsnokságát

Tengeri ütközet folyik a japán hajóraj és az ausztráliai légierő között

Tokióból jelentik: (NTI.) Wavell tábornok visszatérése Indiába, Jáva és Új-Guinea japánok által történt megszállása mind azt mutatja hogy India és Ausztrália sorsa döntő előtt áll. A világ nyilvánosságának érdeklődése ma India, Ausztrália és Új-Zéland felé összpontosul. Rangoon bevételével a japánok két jelentős hadászati előnyhöz jutottak. Az első a burmai út elzárása, amelyen eddig havonta rendszerint 30.000 tonna hadianyagot szállítottak Csongkaiseknek és azt Rangoon kikötőjében tették partra. A másik előny az, hogy szárazföldi és tengeri hadműveletekhez egyaránt kedvező kiindulási pontokat nyertek. India hathatós védelme London számára mind sürgősebb kérdés lett és különös súlyt nyert azáltal a viszonylag az érzékeny ember- és hadianyag veszteség által, amelyet az angolok a kelet-ázsiai harcokban eddig szenvedtek. Ez a veszteség körülbelül 100.000 halott, 210 ezer hadifogoly, 1600 repülőgép, 2100 löveg, 190 ezer géppuska és puska, 28.000 páncélos, tehergépkocsi és vasúti kocsi. Ez mind olyan hadianyag, amelyet Wavell tábornok a tervezendő indiai arcvonal kiépítésénél igen nehezen tud pótolni, mivel Indiában nincs jegyverkezési ipar.

A kelet-ázsiai arcvonal középső szakaszán a japánok tisztogató munkája során Szumátra északi felét is megtisztították. Új-Guineában a japánok megerősítették partra tett csapatukat. Ausztrália teljes vasúti hálózata 45.000 kilométer, noha az ötödik földrész olyan nagy, mint az Egyesült Államok és csak 2 és félmillió a 14 és 65 év közötti lakosságának száma. Ez a földrész gyakorlatilag képtelen szembeszállni egy olyan hatalommal, mint amilyen Japán. (MTI.)

Tekintélyes számú japán repülőgép érkezett az új-guineai támaszpontokra

Genfből jelentik: (NTI.) A Daily Telegraph szerint és az Egyesült Államok erkölcsi kötelességének tartja, hogy Ausztráliának minden kért se-

gítségét megadjon. Nagy hátrány az, hogy Ausztrália lakossága csak töredéke Japánénak. Ezért sürgősen szükséges, hogy Ausztrália elsősorban a tengeren és a levegőben kapjon erősítéseket. Az északamerikai közvélemény tudja, hogy a maga ügyéért harcol, amikor Ausztráliát segíti. —

Stockholmból jelentik: (Stefani.) Az Allehanda szerint Casey, Ausztrália washingtoni követe kijelentette, hogy Ausztrália kész lerombolni városait megsemmisíteni természet és elpusztítani állatait, hogy semmi se jusson a japánok kezébe. Hozzáfűzte, hogy az ausztráliai kormány elhatározta az er-

dők felévetését is, hogy feltartóztassa a japánok esetleges előnyomulását. (MTI.)

Zürichből jelentik: (Bud. Tud.) Melbourneból érkező jelentések szerint hivatalos helyen közölték, hogy hétfőn Ausztrália keleti partvidékénél észrevették azt a japán hajórajt, amely a jávai hadjáratot hajtotta végre. Ausztrália repülőgépei azonnal megkezdték a támadást a japán hajóraj ellen és azóta ütközetben állanak. Jelentik továbbá, hogy a japán kézen levő új-guineai támaszpontokra tekintélyes számú japán repülőgép érkeztek. (MTI.)

Mc Arthur tábornok Ausztráliába érkezett

Vichyből jelentik: (OFI.) A francia hírszolgálat washingtoni jelentést közöl, amely szerint Mc Arthur tábornok Ausztráliába érkezett és átvette az ottani szövetséges csapatok főparancsnokságát. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Az angol hírszolgálat washingtoni jelentése szerint Roosevelttel a sajtóértekezleten kijelentette, hogy a Csendes-óceán délnyugati vidékéhez, ahol Mc Arthur átvette a főparancsnokságot,

Port Moresby elé érkezett a japán csapatok egy része

Milónóból jelentik: (OFI.) A Corriera della Sera sanghai jelentése szerint a japán hajórajt, amelyet március 14-én szombaton a Salamon-szigetek északi részén jeleztek, 16-án a Korall-tenger középső szakaszán a Chesterfield-szigetek északi részénél látták felbukkanni. A több egységből álló raj, amely Új-Kaledonia felé tartott, 500 kilométerre volt a szigettől és 900 kilométerre Ausztrália keleti partjaitól. Ugy látszik, hogy a hajórajhoz egy nagy repülőgépanyahajó is tartozik. A Corriera della Sera sanghai tudósítója szerint a japánok előnyomulása Új-Guineában gyors ütemben folyik. Port Moresby irányába. A japán csapatok egyrésze már Port Moresby közelébe érkezett és áttört az ellenséges vonalon. Port Moresby eleste küszöbön áll. (MTI.)

Newyorkból jelentik: (B. T.) Az Egyesült Államok csendes óceáni partvidékén további négy államot minősítették tiltott hadizónának.

Buenos-Airesből jelentik: (MTI.) A Stefani jelenti: Egy 5785 tonnás uruguayi hajó, amely angol-amerikai szolgálatban állt Haiti magasságában elsüllyedt.

Tokióból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Nishi-Nishi hivatalos jelentése szerint a Palembangtől száz kilométerre nyugatra fekvő kőolajmezők legtöbb forrását japán harciegységeknek február 18-án történt bevonulása óta a japán utászok helyreállították.

Tokióból jelentik: (NTI.) Szingapur eleste után Malájföld részére új polgári közigazgatást szerveztek. A legfőbb vezetés Yamasita altábornagy kezében van. (MTI.)

Francia Marokkó belsejébe telepítik a partvidéki brit lakosságot

Vichyből jelentik: (OFI.) A marokkói francia hatóság a partvidéki városokban lakó brit állampolgárok szá-

Gyümölcsfák,
rózsák, diszbokrok és fenyőfélék kaphatók «VIKTORIA» kertészetben. Nagyvárad.

tartozik a Szingapurtól keletre fekvő egész terület. Roosevelttel nézete szerint Mc Arthur a Csendes-óceán délnyugati részének főparancsnokaként hasznosabb tevékenységet tud kifejteni, mint tudott volna, ha a Fülöp-szigeteken marad. A Fülöp-szigeteken — mondotta — Roosevelttel — a harc természetesen tovább folyik. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (NTI.) A brit hírszolgálat jelentése szerint Evatt ausztráliai külügyminiszter londoni tartózkodása alatt Ausztrália képviselőjeként tagja lesz a brit háborús kormányznak és a csendes-óceáni haditanácsnak. (MTI.)

Washingtonból jelentik: (OFI.) Mint hivatalosan jelentik, a Bataan félszigeten harcoló amerikai és fülöp-szigeti csapatok parancsnoka Wainwright vezérőrnagy, a Fülöp-szigeteken maradt csapatok rangidős tisztje lett. A vezérőrnagy a parancsokat Mc Arthur tábornok főhadiszállásáról kapja.

Washingtonból jelentik: (B. T.) Hivatalos jelentés szerint a Tolten nevű chilei tehergőzös Amerika atlanti-óceáni partjai mentén megtorpedózták. Ez az első chilei hajó, amelyet a háború kitörése óta elsüllyesztettek.

Londomból jelentik: (MTI.) Az OFI jelenti: Hivatalos közlés szerint hétfőre virradó éjszaka két torpedólovással elsüllyesztettek egy brit torpedórombolót.

mára az ország belsejében fekvő városokban jelölték ki kényszer lakhelyeket. Hivatalos körökben kijelentik, hogy ez a rendszabály, amely körülbelül 150 brit állampolgárt érint, azonos azzal a rendelkezéssel, amelyet Franciaországban hoztak nemrégben és amely megtiltotta külföldieknek a tengerparti és határmezékben való tartózkodást. E körökben kijelentik azt is, hogy külföldi jelentésekkel ellentétben semmiféle letartóztatás nem történt. (MTI.)

Megkezdték a katonatanuk kihallgatását a riomi pörben

Riomból jelentik: (OFI.) A keddi tárgyaláson azokat a tábornokokat hallgatták ki, akik a hadműveletek folyamán hadseregparancsnokok voltak. Besson tábornok a harmadik hadseregszereget parancsnoka részletesen ismertette az ardeni, alpesi és jurai hadsereg szervezeti viszonyait. A csapatok létszáma távolról sem volt elegendő. 1940 májusában csak 115 hadosztály állt rendelkezésre és ezek közül is 24 Észak-Afrikában és a Közel-Keleten volt. Már régen be kellett volna vezetni a három éves katonai szolgálatot. A tartalékosok nem voltak be. A tényleges szolgálatot telje-

sítők keretében hiányok mutatkoztak. Az egy évi idő nem volt elegendő.

Az elnök több kérdést intézett Besson tábornokhoz, majd Daladier intézett kérdést a tanuhoz. Blanchard tábornok kihallgatására került ezután sor. Blanchard tábornok a Flandriában és Dünkirchennél harcoló hadseregszereget parancsnoka volt. Vallomásaiban hangsúlyozta, hogy a hadserege nem kapott utánpótlást. A csapatok gyakorlati kiképzése fogyatékos volt. Hadseregét akadályozta a hadműveletekben az, hogy a német légierő óriási fölényben volt és hiányzott a megfelelő elhárítás is.

Juhász Gyula-est

március 22-én este 9 órakor a Református Kulturházaan Dutka Akos, Etsy Emma, Hont Erzsébet Tabéry Géza és Diószilágyi Ibolya fellép-tével.

Jegyek: 4 P, 3 P, 1 P-ös árban a „Nagyvárad” kiadóhivatalában és a „Nagyvárad” Takarékpénztárban (Hitler-utca sarok) Mártonffy Zoltán pénztárnoknál.

Mit hoz a tavasz?

Ezt kérdezi szorongva az egész világ. Egy bizonyos, fel kell készülni minden eshetőségre, hogy ép lélekkel és egészséges szervezettel ellen tudjunk állni a viharnak, nélkülözésnek, szükségnek. A gyomor a test kazánja, annak rendbenléte kihat az egész szer-

vezetre. Ezért orvosi tanács és ellenőrzés mellett tartunk 4-6 hetes kurát a Mira gläubersós gyógyvízzel, mely egyszersmind az epe-, gyomor-, máj-bajok kiváló, természetes gyógyszere is.

Iránt kénytelen átengedni Anglia a Szovjetnek

Törökországban egyre nagyobb aggodalmat kelt a bolsevizmus terjeszkedése a török határ mentén

Berlinből jelentik: (NTL) Az NTI diplomáciai levelezője ezeket írja: Törökországban, mint Irán közvetlen szomszédjában is egyre erősebbé lettek azok a hangok, amelyek bizonyos aggodalmat árulnak el a Szovjetnek a szomszéd országban történt előnyomulása folytán előállt helyzet felett. A Szovjetnek mindenekelőtt Azerbaidzsánban folytatott bolsevizálása ellentétben áll a demokráta alapelvekkel. Török lapvélemény szerint a szomszéd országban uralkodó bizonytalan helyzet, az éhínség, a felkelés okát az angol és szovjet megszállásban kell keresni. Nem valami örvedetesnek tartják azt a tényt az angol

fővárosban, hogy a Szovjet erődtitéseket létesített, amelyek lehetővé teszik a szovjet hadsereg számára, hogy ellenőrzés alatt tartásuk Törökország keleti határát. A beérkezett jelentésekből kitűnik, hogy az Iránt már megszálló hatóságok Londonból utasítást kaptak, hogy a szovjet üzemeket elmentmondás nélkül szemléljék és kényszerüljenek fel a brit megszálló csapatok visszavonására. Más szóval *Anglia Iránt, amelyért évtizedes hatalmi harcot vívott Oroszországgal, kénytelen átengedni a bolsevistáknak azért a segítségért, amelyet a bolsevistáktól a keleti csatatéren várt.* (MTL)

Angol gépek követték el a Milasz elleni légitámadást

Ankarából jelentik: (NTL) A Milasz városa ellen hétfőn elkövetett bombatámadás dolgában további részletek még nem ismeretesek. Ankarában bizonyosra veszik, hogy ezt a bombatámadást és vele együtt a török felségterület megsértését angol gépek követték el, amelyek az olasz Dodekanézosz szigetszort elleni támadásra indultak. Hírszerint ezt a feltevést a közben befutott jelentések is megerősítik. A vizsgálatot megkönnyíti, hogy fel nem robbant bombákat és gépfegyverlővédek sikertelenül megtalálni. (MTL)

Berlinből jelentik (MTL). Illetéknémet helyen közlik: Berlini politikai körökben azzal a hivatalos török jelentéssel kapcsolatban, amely szerint ismeretlen repülőgépek bombákat dobtak egy török városra, megjegyzi, hogy nem kételkednek abban, hogy a bombák angol eredetűek.

Berlinből jelentik: (Bud. Tud.) Beiruti jelentések szerint elkészült az a 240 kilométeres vasutvonal, amely Törökországgal teremt vasuti összeköttetést. A vasutvonal építését angol, dél-afrikai és ausztráliai műszaki csapatok végezték. (MTL)

Az Országos Orvosi Kamara felterjesztésben kér e a kormányt a zsidó orvosok gyakorlatának korlátozására

Az Orvosi Kamara országos választmánya vitéz Csik László elnöklésével ülést tartott, amelyen egyéb fontos tárgyak mellett behatóan foglalkoztak a Szegedi Orvosi Kamara által készített és a kormányhoz intézett felirattal, amelyben a zsidó orvosok gyakorlatának megfelelő szabályozását kéri.

A felterjesztés lényege, hogy zsidó orvos csak zsidó beteget kezelhesen és ezt törvényileg mondják ki.

Terjedelmes indokolással kíséri a Kamara ezt a kívánságot. Többek között arra hivatkozik a felterjesztés, hogy a trianoni csonkaország területén a magyar népfaj szaporodása még a megszállt területi magyarsághoz viszo-

nyítva is nagy visszaesést mutat. Pedig köztudomású, hogy az elszakított országrészek orvosai céltudatos titkos pusztítótevékenységet folytattak a magyar faj szaporodásával szemben. A születések csökkenésében nagy szerepet játszanak a lelki tényezőkön kívül a művi abortusok.

Tuóvalévő dolog, hogy ez utóbbiak közül a zsidó orvosoknak elsőrendű szerepük van, ami folyik abból az erkölcsi lazaságból, amely ennek a fajnak jellemző tulajdonsága.

Könnyen érthető ennek alapján az is, milyen lelki behatások alá kerül az a magyar anya és az a magyar beteg, aki zsidó orvosnál keres gyógyulást

De a keresztény magyar orvosi rend védelme is sürgeti e kérdés rendezését. Magyarországon 13.500 orvos van, akik közül 4300 zsidó. Sajnos, a numerus clausus törvényének be nem tartása miatt az elmúlt két évtizedben sok zsidó orvos kapott diplomát és helyezkedett el a magyar közegészségügy területén. A zsidó orvos létszámának tetemes volta megnehezítette az orvosok megélhetését és e kenyérkereseti pálya leromlása visszatartotta az orvosi foglalkozástól a magyar ifjúságot. Vitába száll a felterjesztés azzal az ellenérvvel, hogy a keresztény orvosok létszáma nem volna elegendő a közegészségügy szükségleteinek ellátására, mert mint hangsúlyozzák, a 9200 keresztény orvos majdnem kétszeresen haladja meg Nagymagyarország orvosainak létszámát.

Az országos választmány többek felszólalása után kimondta, hogy egyetért a szegedi kamara álláspontjával

FIEDLER GYULA

elsőrendű angol- és francia nődivat szabósága
Szilágyi Dezső-utca 12 sz.

és az igazságos megoldás csak az lehet, hogy a zsidó lakosság számáránynak megfelelő zsidó orvos kapjon gyakorlatra jogosítványt és ezek a zsidó orvosok csak a zsidóság egészségügyi ellátását végezhesék. Kiegészítette az országos választmány a felterjesztést a maga részéről azzal, hogy amíg a kívánt számarány be nem következik, vezessék be a numerus nullust az egyetemek orvosi karán. Hasonló szempontból intézzék az új állások betöltését, a pályázatok kiírását, a külföldi diplomák nosztrifikálását. (Magy. Tud.)

Horthy István kormányzóhelyettes nyilatkozata a német rádió számára

A Budapesti Értesítő jelentik: A németbirodalmi rádió felkérésére Horthy István kormányzóhelyettes öfömmeltősága kedden nyilatkozatot adott. A rádió Sándor-utcai székházának "kapujában" vitéz Náray Antal, a rádió vezérigazgatója, fogadta a kormányzóhelyetteset. A Studio előcsarnokában Kuzmich Gábor, a posta vezérigazgatója és Frigyesi János, a rádió vezérigazgatója, üdvözölték. A kormányzó-

helyettes megérkezése után a mikrofon előtt nyilatkozatot adott a német rádió munkatársának és a német rádió külföldi osztályának igazgatója kérdésére. A nyilatkozatot a német rádió képviselője hangszereztette és azt egy Magyarországról szóló rádióriportsorozatban közvetítik. Kállay Miklós miniszterelnök is nyilatkozott a német rádió számára.

Elrendelte az iparügyi miniszter az állami közút építésével kapcsolatos kisajátításokat

Nagyvárad thj. város polgármestere 12.469-1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Nagyvárad thj. város törvényhatósági bizottságának az 1924. évi február hó 26. napján tartott közgyűlésen 29. kgy. 10.061-1942. sz. alatt határozatában kifejezésre juttatott kérelmére, a vonatkozó kisajátítási összeírásban és tervrajzban feltüntetett, a 4. számú állami út Nagyvárad átkelési szakasza létesítéséhez szükséges ingatlanoknak és ingatlanrészeknek Nagyvárad thj. város közönsége részére megszerzésére a m. kir. iparügyi minisztérium 15.008/XV.-1942. számú rendeletével az 1937 évi VI. tc. 12. §. első bekezdése a. c. pontjai, 13. §. első bekezdése és a 15. § értelmében, a hivatalozott törvény 16. §-a alapján a 29. kgy. 10.061-1942. sz. határozat jogerőre emelkedésétől feltételezetten a kisajátítási jogot engedélyezte és az 1881. évi XLI. tc. 32. §-ának 2. bekezdésében megjelölt feltételek egyikének, vagy másikának előállta esetére a kisajátítási eljárást az előbb megjelölt ingatlanokra és ingatlanrészekre elrendelte.

Nagyvárad thj. város közigazgatási bizottságának kisajátítási albizottsága az 1929. évi XXX. tc. 58. §-a, illetőleg a 7890-1930. M. E. számú rendelet 5. §-a értelmében, az 1881. XLI.

tc. 38. §-ában körvonalazott tárgyalás és barátságos egyezség megkísérlése céljából dr. Soós István polgármestert vagy helyettesét, dr. Thury László tiszti főügyészt, Oláh Béla az államépítészeti hivatal főnökét és dr. Imrik László I. o. aljegyzőt kiküldte, a tárgyalás határnapjául az 1942. évi március hó 30. és következő napjainak délelőtti 9 óráját kitűzte, helyéül pedig a városháza bizottsági termét jelölte ki.

A kisajátítandó ingatlanokra vonatkozó tervrajz és kisajátítási összeírás az 1942. évi március hó 15-től 30-ig terjedő 15 nap alatt Nagyvárad város gazdasági ügyosztályánál (I. em. 24.) közszemlére van kitéve.

Erről az érdekelteket azon figyelemmel értesítem, hogy a tárgyaláson jogában áll minden tulajdonosnak a kisajátítási terv ellen felszólalni és kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni. Ennek elmulasztása azzal a jogi következménnyel jár, hogy a kisajátítási terv végleg megállapítottnak és a nemnyilatkozó által elfogadottnak tekintetik. A bizottság a kisajátítási terv felett akkor is érdemben fog határozni, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg. A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Száraz, hámlós arcra használjon **Stella-keémet** Farkas István APOLLO DROGERIA és „CORSO” illatszertár, Rákóczi-ut

Biharvármegye törvényhatósági bizottságának félévi közgyűlése

Teljes képet nyújt az alispáni jelentés a megye életének egy félévéről

Nagyvárad. Saját tud. Szerdán délelőtt tíz órakor kezdődött meg Bihar vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése Cziffra Kálmán főispán elnöke alatt a vármegyeháza nagytermében. A főispán megemlékezett a Kormányzóhelyettes választásáról és javasolta, hogy táviratilag üdvözölje a közgyűlés a Kormányzót és Kormányzóhelyettest, kifejezve a vármegye hódolatát és hűségét ragaszkodását. Megemlékezett továbbá Bárdossy László miniszterelnök távozásáról és az új kormányelnök kinevezéséről. Rámutatott azokra a kötelességekre, amelyek a háborús helyzetnél fogva a vármegye közönségére hárulnak.

Ezután Oswald főjegyző felolvasta Kállay miniszterelnök leiratát, amely a kormányelnökségben bekövetkezett változásról számol be.

A közgyűlés ezután felolvastotta tekintette Nadányi alispán jelentését, amelynek főbb részeit az alábbiakban ismertetjük:

Az alispáni jelentés mindenekelőtt a háborús helyzetről emlékeztet meg s honvédségünk teljesítményeit emlekedett szavakkal méltatja.

A liberális-plutokrata és áldemokraták nemzetek önzése és engesztelhetetlen gyűlölete az új és igazságos életet követelő ifjú nemzetekkel szemben — mondotta az alispán — hű szövetségessé talált a nemzetközi bosevizmusban, hogy csirájában ölje meg azoknak a boldogabb és valódi keresztényi tartalommal bíró élet utáni minden törekvést.

E két szembenálló tábor világ-háborújává szélesedett tehát a küzdelem, melytől a Dunamedencében elfoglalt saját és történelmi hivatást jelentő elhelyezkedésénél fogva a magyarság sem maradhatott távol.

A magyarság mint élni akaró és történelmének jövőjében törhetetlen hittel bízó nemzet, kivésk részét a küzdelemből azoknak a baráti nemzeteknek az oldalán, kiknek támogatásával szétörték már részben a magyar életre rakott szellemi és anyagi bilincsek.

Megemlékezés az elhunytakról

Mély megilletődéssel jelenti be, hogy gróf Tisza Lajos, a bizottság örökös tagja elhunyt. Gróf Tisza Lajos elhunytával a vármegyét nagy veszteség érte.

Súlyos veszteség érte bizottságunkat Gresineky Antal római katolikus nagyprépost, bizottsági tag elhalálzásával. E lánglelkű főpap elhunytával a vármegye a keresztény hitélet egyik áldozatos munkását, a nélkülözök pedig egyik legnagyobb jöltevéjüket veszítették el.

Megemlékezett dr. Magyar Sándor törvényhatósági bizottsági tag elhunytáról. Dr. Magyar Sándor, aki egyideig a vármegye árvászként is vezetett, a legnagyobb odaadással és szeretettel foglalkozott a vármegye közügyeivel.

A vármegye közéletét súlyos veszteség érte Szunyogh Barnabás nyug. th. főszolgabíró, th. bizottsági tag elhunytával. Szunyogh Barnabás mindig igaz lélekkel szolgált a megye közügyeit és a vármegye iránti izzó szeretetét és törhetetlen magyarságát megőrizte a megszállás sok szorongattatástól és megpróbáltatástól teljes idejében is.

Bejelentette végül, hogy Szilágyi Arthur, aki hosszú időn át volt tagja bizottságunknak, 1941 december 22-én elhunyt.

Fennakadás nélkül folyik a vármegye közigazgatása

A továbbiakban hangoztatta, hogy a felszabadult részekkel kiegészült vármegye közigazgatási élete az elmúlt féléves időszakban minden nagyobb fennakadás és zökkenő nélkül folyt. A közigazgatásnál súlyos nehézségeket okoz az a körülmény, hogy a megüresedett segédjegyzői állások okleveles egyénekkel ma már alig tölthetők be. A gazdasági munkaterületeknek arizálás folytán igen sok értelmiségi egyén nyert ott sokkal jobban fizetett alkalmazást, amelynek a következménye, hogy a középiskolai érettségivel és annál kisebb képzettséggel bíró egyének

valósággal menekülnek a közzszolgálatból és így a jegyzői hivatalos személyzeti utánpótlása csaknem lehetetlenné vált.

A vármegye egész területén egységesen a Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesülete látja el a mentő és betegszolgálatot. E célra a vármegye évi 16.000 pengő hozzájárulást szavazott meg.

A Mentőegyesület 3 állomást állított fel a vármegyében és pedig Berettyóújfaluban, Nagyváradon és Margittán.

A vármegye közbiztonsági állapota az elmúlt félévben kielégítő volt s az ellen jelentős panasz nem érkezett. Az ellenséges propaganda hírszolgálatának rosszhízemű terjesztésének megakadályozása végett néhány esetben a külföldi ellenséges propaganda anyag terjesztésére alkalmas rádióvevőkészülékeket kellett elkobozni.

Áldásos munkát végzett a Nép és Család-védelmi alap

A vármegye Nép- és Családvédelmi Alapjának költségvetésében a sokgyermekes családok részére 80 családi ház építése van tervbevéve 180.000 pengő költséggel. Az elmúlt évben 48 családi ház lett az anyaghiány miatt csak tetőig felépítve. Ez évben Berettyóújfaluban 26. Székelyhidon 25. Bihardiószegen 15. Biharon 10. Kardón 3 és Szalacson 1 családi ház épül. Valamennyi ház 600 négyzetméteres kertművelésre alkalmas területen épül.

Az ár. illetve belviz által megrongált lakóházak kijávitására a belügyminiszter 400.000 pengő államkölcsönt bocsátott a vármegye rendelkezésére. E 400 ezer pengőből Nagyszalontán 20. Bagamérban 30. Hosszupályiban 25. Pocsajban 15. Mezőtelezden 10. Kismarján 10. Nagykerékiben 10. Érmihályfalván 10. Szalacson 10. Örvénden 7. Köröstarjánban 5. Hajdubagason 3. Pósalakán 2.

Munkakadaton 1 házat építenek újjá. Földbirtokpolitikai célokra 375.000 pengő áll rendelkezésre.

Gazdasági felszerelésekre 19.400 pengő iránvotzatott elő.

Az állat-juttatásokra 190.000 pengő lett előirányozva.

A kispárosok és kiskereskedők részére nyújtandó kölcsön céljaira 82.500 pengő iránvotzatott elő.

A népszaporodás elősegítése szempontjából nagy jelentőségű kormányzati intézkedés volt a házassági kölcsön bevezetése. Erre a célra 50.000 pengő fedezet biztosított. A kölcsön iránt már is óriási az érdeklődés. A beérkezett kérvények kivizsgálása folyamatban van.

Nyári napközi otthonok fenntartására, főző-tanfolyamokra szintén jelentős összegeket fordítunk.

Nehéz feladat a közellátás lebonyolítása

Az egyre szaporodó közellátási feladatok lassankint az általános közigazgatásra beállított személyzet által sikeresen és maradék nélkül megoldhatók nem lesznek. Eppen ezért szükségét látja annak, hogy a közellátási feladatok elvégzésére minden közületnél egy külön és arra rátermett személy álltassék be. A liszt- és kenyérelállítás terén a hiányok teljesen megszűntek. Az új termelés az egész ország lakossága ellátása kenyérgabonával, illetve liszttel biztosított, ha szigorúan betartatnák a takarékosági intézkedések.

Súlyos a helyzet a takarmánygazdálkodás terén. A takarmányhiány legelő-sorban a zsirellátás tekintetében éreztette hatását.

A tűzifaellátás tekintetében az óriási hidegek dacára is jobban éltük át a te-

let, mint azt a kora őszi hónapok termelési és szállítási viszonyai között remélni lehetett, bár a termelés, illetve készlettulajdonosok nagyrésze nem áll a helyzet magaslatán.

A közellátási kérdések között a láb-ellátás problémája a legsúlyosabb a készletek csekélysége miatt. A textiliák hiányán a közellátási minisztérium az úgynevezett Népruházati Akció bevezetésével igyekezett segíteni, amelyik szükösebb anyagviszonyai között a drágább ruhaanyagot megvásárolni nem tudta. Az elmúlt időszak egyik legfontosabb és a közellátás kérdéseiben összefüggő eseménye volt az árellenőrzés megszervezése.

A főügyési ügyek során megemlítette, hogy a nagyváradai görögkeleti püspökség ellen a Köröslaktanya visszaszerzése iránt a megye pert indított. A kir. törvényszék február 26-án a keresetnek helyt adott, az ajándékozási jogügyletet érvénytelennek nyilvánította ki és tulajdonjogunk visszaállítását elrendelte.

Az elmúlt félév alatt a vármegye 12 községében összesen 22 tüzeset volt. A tűzkárok összege 42.759 pengő, melyből biztosítás révén 34.115 pengő térül meg. Nem térül meg 8644 pengő.

Közegészségügyi téren nagy baj, hogy a községi és körorvosok lakáshiány miatt nem alandók. A vármegye területén ezidőszert 12 hatósági orvosi állás van üresedésben. A vármegye területén ezidőszert 6 gyógyszerár áll hatósági kezeltetés alatt. A belügyminisztertől kapott felhatalmazás alapján 12 járási egészségügyi állást végleges jellegű alkalmazással betöltöttek.

A súlyosabb természetű fertőző betegségek közül a hastífusz 136 esetben fordult elő az elmúlt félév alatt. Kizárólagosan 6 személy betegedett meg. A szigorúan keresztültüvített óvintézkedések, valamint tetvenlétetek végrehajtása után további megbetegedések nem történtek.

Országos átlag alatt maradt a népmozgalmi arányszám

A vármegye népmozgalmi adatai a következő képet mutatják: Születés 5093, vagyis az egész évre számítva 22,89/0. halálozás 3186, vagyis egész évre számítva 14,49/0, természetes szaporodás 1907, vagyis egész évre számítva 8,49/0. Az arányszámok az országos átlaghoz viszonyítva rosszaknak mondhatók.

A csecsemőhalálozás 100 élve születésre 9,69/0, mely az országos átlagnál lényegesen jobb volt. A vármegye születési arányszáma a 22,1 országos arányszámot lényegesen túlhaladja, azonban halálozási arányszáma a 12,3 országos átlaggal szemben túlmagas és ezért a természetes szaporodási arányszám 9,8-es országos arányszámhoz viszonyítva túlságosan kevés.

Érmihályfalván és Nagyszalontán új egészségvédelmi kör indult meg.

A vármegyei Egészségvédelmi Szolgálat tanácsadásain egy félév alatt 28.742 egyén jelent meg. Az egészségvédelmi tanácsadáson 738 tüdőbeteg és 901 nemibeteg jelentkezett.

Jelentette az alispán, hogy a belügyminiszter a zöldkeresztes gyermekétkeztetési akció céljaira 60.000 pengő államssegélyt bocsátott rendelkezésre, amelynek felhasználásával a vármegye 51 községében 1700 gyermek és 30 terhes és szoptató nő részesül étkeztetésben. Zöldkeresztes cukorakcióra a belügyminiszter 34.400 kgr. cukrot bocsátott a vármegye rendelkezésére, míg a zöldkeresztes tejakcióra egy félév alatt 80.100 pengő államssegélyt bocsátott rendelkezésre.

A kötelező vizsgálatok életbeléptetése óta eltelt egy hónap alatt, annak ellenére, hogy a házasságkötések túlnyomó többsége éppen február hónapban szokott megtörténni, a kötelező orvosi vizsgálatok ellen zugolódás, vagy panasz nem merült fel a közönség részéről.

A népoktatás és a pénzügyek

A folyó tanévben a tanítás 1941 szeptember 4-én vette kezdetét. E tanév ámeneti évnek tekinthető a nyolc osztályos népiskola rendszerére. Az iskolát a tankötelesek általában mindenütt kiélegítően látogatták. A szórványban élő magyar tankötelesek magyar nyelven történő oktatása érdekében magyar községekben 146 gyermeket helyeztek el magyar családoknál. Megtörtént a zsidó tanulók elkülönítése is. A folyó tanévben 180 községben és 12 püstantán indult meg a népművelési tevékenység.

A vármegyei háztartási alap költségvetését a kormányhatóság az 1941. év utolsó negyedében vizsgálta felül és hagyta jóvá. A vármegye vízszintes területén levő községek 1941. évi háztartási költségvetéseit a múlt év november havában a vármegye székhelyén

Nagyvárad
th. város új utcaelnevezéseivel
megjelent térkép ára:
fekete nyomással 1.60 P
színes nyomással 2.-

miniszteri bizottság vizsgálta felül. A szorult helyzetben lévő községeknek különösen építkezési és más egyéb beruházási jellegű, valamint községi pótdadó csökkentési célokra összesen 534.824 pengő államegylet juttatott.

A szervezés alatt álló nagyváradi m. kir. pénzügyigazgatóság és az alárendelt m. kir. adóhivatalok személyzetének kiképzése 1941. július havában megtörtént. Azok az akadályok tehát, amelyeket az előző félévben a személyzeti hiány okozott, elhárítottak s ennek következtében a pénzügyi közigazgatásra háruló feladatok teljesítése az év második felében nagyobb gyorsasággal elvégezhető volt.

A pénzügyi közigazgatás sok ágazatában is nagy munkatorlódás volt észlelhető, aminek oka az első félévben mutatkozó személyzetihiányon kívül kétségtelenül a rendkívüli viszonyokban keresendő.

A vármegye területén fellépő elemi károk igen sok nehézséget és munkatöbbletet okoztak. Ezek között a belvizek, az áradások és a szélvihar okozta károk figyelemreméltók.

A román közbiztonság ellen benyújtott jogorvoslatok elbírálására hivatott döntőbizottságok is megkezdtek munkájukat. A pénzügyigazgatósághoz befutott ilyen természetű jogorvoslati beadványok száma az 1500-at meghaladja, azonban ismeretlen a száma a városokhoz és községekhez benyújtott s onnan még fel nem terjesztett jogorvoslatoknak.

Az adófelszólamlási bizottságok megalkotása most van folyamatban. Ezeknek a bizottságoknak a működése április, május hónapban kezdődik.

Az alispán ezután az építés alatt álló utakról tett kimerítő jelentést.

A mezőgazdaság és az állattenyésztés helyzete

Az őszi csapadékos hűvös időjárás a vetési munkálatoknak általában nem kedvezett. Az időjárásról kivül a késői buzávetésekhez hozzájárult a rossz termés következtében beállott vetőmaghiány. A vetőmaghiányon a földművelésügyi kormány majdnem teljes egészében segítette.

A tengeri termés rossz volt, úgyhogy vetőmaggal csak igen kevés gazda rendelkezik. Ép ezért megfelelő tengeri vetőmag kontingens kiutalása iránt előterjesztést tett a gazdasági felügyelőség.

A vármegyében összesen 10 u. n. téli gazdasági tanfolyam tartott, melyek általában három hónaposak voltak s csak két helyen tartott két hónapig.

A felszabadult területen a zsidó ingatlanok bejelentése megtörtént s az átengedési kötelezettség alá vonással kapcsolatos helyszíni szemlék a tavasz folyamán fognak megindulni.

Részletes jelentés következett ezután az erdőgazdaságról.

A vármegye állatlétszáma: 44.014 ló, 129.150 szarvasmarha, 5025 bivaly, 168.210 juh, 5709 kecske, 141.676 sertés, 183 szamár és 62 őszvér.

A vármegye területéről elszállítottak az év második felében 46 lovat, 5012 szarvasmarhát, 4064 juhot, 27.172 sertést.

Nadányi János a következő szavak-

**Pártoljuk
a keresztény
kereskedelmet**

kal fejezte be kimerítő jelentését:

— **Jelentésem elfogadása mellett kérem a Tekintetes Törvényhatósági Bizottságot, hogy úgy engem, mint a vármegye tisztviselőkarát, mint pedig az**

Vita az alispán jelentése körül

Az alispán jelentéséhez Merza Jenő bizottsági tag szölt hozzá. Sajnálkozását fejezte ki afalett, hogy a vármegye vezetőinek közbenjárására sem utalnak ki elegendő vetőmagot a vármegye gazdaközönségének, különösen pedig a középbirtokos osztálynak. Ő maga is megkísérelte a közbenjárást ebben az ügyben, de sikertelenül. Eljegy szeretnének tenni a gazdák annak a rendelkezésnek is, hogy a bevetendő terület 25 százalékot olajos magvakkal kell bevetni, de Bihar megyében nem tudják beszerezni ezeket a magvakat, pedig ha a napraforgó március hónapban nem kerül bevetésre, akkor menthetetlenül elkészik.

A felszólaló kérte a törvényhatóságot, világosítsa föl nyomtatékos formában a kormányt arról, hogy elegendő mennyiségű vetőmag nélkül termelni nem lehet. Rámutatott Merza Jenő a sertésenyésztés válságára is, amely

720 ezer pengős kölcsön utak és hidak helyreállítására

A tárgysorozat pontjai közül kiemelkedik 720 ezer pengős kölcsön, a múlt évi árvizek következtében megrongált utak és hidak kijavításának céljaira, amely kölcsön felvételéhez a közgyűlés vita nélkül hozzájárult.

Szilágy megye kérelemmel fordult Bihar megyéhez, járuljon hozzá árvízka-

önkormányzati közigazgatási életben résztvevő állami hivatalok tisztviselőkarát felelősségteljes és nehéz munkájában támogatni és ez által a munka eredményességét elősegíteni méltóztatásuk.

a takarmányhiány folytán állott elő, ezért megfelelő mennyiségű tengerivetőmag beszerzését kéri és javasolja, hogy a törvényhatóság hívja fel a kormány figyelmét Bihar vármegye különleges helyzetére.

Nadányi alispán válaszában kifejtette, hogy a vármegye vezetőinek közbenjárásai vetőmag kiutalás érdekében eredményre vezettek, de az igényeket nem lehet teljes mértékben kielégíteni az előző évi rossz termés és a hadiállapot miatt. A kormány mindent megtesz, ismeri Bihar vármegye különleges helyzetét, de a juttatásoknál elsősorban az a cél vezette, hogy a 20 holdon aiuli kisembereket segítse meg.

A közgyűlés ezután további vita nélkül tudomásulvette az alispáni jelentést és áttért a tárgysorozatban szereplő ügyek megtárgyalására.

rosultjainak segélyezéséhez, a közgyűlés azonban, tekintettel arra, hogy Bihar megye területén is nagy feladatokat ró a közigazgatásra az árvízkarosultak segélyezése, az alispáni javaslattal egyértelműen nem látta ezt a kért teljesíthetőnek.

Elhatározta a közgyűlés, hogy a tör-

vényhatóság feliratot intéz a kormányhoz, hogy haladéktalanul kezdje meg a Nagyléta-Székelyhid-Margitta-Tasnád vasútvonal helyreállítását, illetve kiépítését.

A vármegyei árvaszék a vármegye-ház épületéből egyik Ritoók Zsigmond-utcai bérházba költözik, amelynek átalakítására 10.000 pengőt vettek előirányzatba. Ezt a közgyűlés tudomásulvette.

Vitézi Székház épül 100.000 pengős költséggel

A Bihar megyei Vitézi Szék megfelelő székház építését vette tervebe, amely 100.000 pengőbe fog kerülni a telek árán kívül. A város már 20.000 pengővel hozzájárult a költségekhez, a vármegyei törvényhatóság pedig a közgyűlés határozata értelmében 12.000 pengővel fog hozzájárulni.

Számos község azzal a kérelemmel fordult a törvényhatósághoz, hogy útjait javíttassa ki, de az alispáni javaslat szerint addig, amíg a megye területén mintegy 60 község egyáltalán nincs beépítve az úthálózatba, ezeknek az utaknak a javításáról nem lehet még szó.

Bagossy Sándor nagyszalontai bizottsági tag szót emelt a nagyszalonta-újszalontai ut érdekében, de az alispán válaszában kifejtette, hogy az Érmelléken több ezer lakosu községek vannak, amelyeket az utak teljes hiányában egyáltalán nem lehet megközelíteni, ezért a törvényhatóságnak elsősorban ezen a területen kell megoldásokat találni a rendelkezésre álló eszközökkel. Bagossy Sándor ezt a választ tudomásulvette.

Vihar Báthory Szücs Sándor indítványa körül

Heves vitára adott alkalmat Báthory-Szücs Sándor bizottsági tag indítványa, amely javasolja, írjon fel a törvényhatóság a kormányhoz, állítson fel a kormány késedelem nélkül, széles hatáskörrel felruházott szervet, amelynek feladata legyen a zsidók kitelepítésének gyakorlati előkészítése, minden, a zsidó kérdéssel kapcsolatos adatgyűjtés, a kitelepítés végrehajtásáig a zsidók elköltöztetése és végül a kitelepítés végrehajtása. Indítványozza továbbá a zsidó fogalmának faji alapon való szabatosabb meghatározását, a kivételezések korlátozását s hadmentességi adó és vagyonválság bevezetését a zsidók terhére.

A közgyűlés ezzel kapcsolatban javasolta bizottság kiküldését a kérdés tanulmányozására és megfelelő felirat elkészítésére.

A javaslathoz először *Sebestyén* bizottsági tag szölt hozzá. Ellenezte a bizottság kiküldését, mert szerinte a bizottság kiküldése csak a kérdés gyors elintézését akadályozza. Kéri, hogy Báthory-Szücs Sándor indítványát nyolcnapon belül juttassa el a törvényhatóság a kormányhoz.

Miskolc bizottsági tag kifejtette, hogy érdemben nem bírálja a javaslatot, de elvben nem fogadja el. Szerinte az indítványban vannak olyan kérdések, amelyekhez a szociális és emberiségi szempontok figyelembevételével kell hozzájárulni, mert az a veszély fenyeget, hogy az elproletarizálódó zsidóság széles rétegei állítanak a magyarságot megoldhatatlan feladatok elé.

Patzkó Elemér szerint szükség van a bizottság kiküldésére, hogy a felterjesztendő javaslat részleteiben is teljesen kidolgozva, Bihar megye törvényhatóságához méltóan kerüljön a kormány elé.

Törő István dr. tisztiorvos az indítványának a hadmentességi adóra vonatkozó része mellett foglalt állást. — Felhívta a humanitás elvét hangoztató felszólalókat arra, mutassanak egyetlen esetet, amikor a zsidóságot a magyar nép egyetemes érdekeivel szembe fordították, csak egyszer is megfontolásra készítették volna a humanitás, az emberiség szempontjait. Háború van, nincs idő érzélgősségre. Kérte az indítványt előzetes bizottsági megtárgyalás nélkül való azonnali felterjesztését.

Markovits Manó nyugalmazott főispán kijelentette: Nem találja meg az indítványban a vármegye komoly hagyományait, kimért józanságát, lelki kiegyensúlyozottságát. Szerinte a kitelepítés európai viszonylatban is alig megoldható feladat. A humanitás elve, szerinte, benne foglaltatik a keresztényi gondolkodásban s így önmagával kerülne szembe a törvényhatóság.

azért ezzel a kérdéssel, véleménye szerint, elvileg sem szabad foglalkozni.

Vitéz *Tökés* Gyula tábornok hangsúlyozta, hogy ő mint katona szölt hozzá a kérdéshez és gyors elintézését sürget. Magáévá teszi a zsidók hadmentességi adójának kivételét szorgalmazó indítványt, mert háború van, pénzre van szükség, ez pedig a zsidóságnál van.

Báthory-Szücs Sándor szölt még fel. Előadta, hogy nagy gondossággal és lelkiismerettel hallgatva állította össze indítványát s szerinte nem is zsidó-ellenes merénylet jellegű ez az indítvány.

A főispán ezzel a vitát kimerítettnek jelentette ki. Hangsúlyozta, hogy ő érdeklődik, nem dönt ebben a kérdésben. A javaslatra tette fel a közgyűlés határozatát azzal a módosítással, hogy a kitelepítendő bizottság 15 napi határidőn belül készítse el javaslatát, amelyet az törvényhatóság felterjeszt a kormányhoz.

A törvényhatósági bizottság szöltöbbséggel elfogadta ezt a javaslatot.

Göbbels és Pavolini újabb beható megbeszélései

Münchenből jelentik: (NTL) *Pavolini* olasz népnevelésügyi miniszter és *Göbbels* birodalmi miniszter müncheni találkozásuk második napján is beható tanácskozásokat folytattak a legbarátságosabb szellemben, melyek a nézetek tökéletes összhangját eredményezték. A két miniszterium különleges munkaterületét megvalósítandó további együttműködésre fontos hatá-

rozatokat hoztak. A tárgyalások kifelé látható eredménye az lesz, hogy tovább szilárdultak azok a kapcsolatok, amelyek a tengelyhatalmakat kulturális téren is összefűzi. Este az olasz vendégek visszautaztak Rómába.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapokat.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 fél évre 15, egy órára 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Készíteteket nem adunk vissza.

Minisztertanácsot tartott a kormány.
 Budapestről jelentik: (MTI) A kormány tagjai a miniszterelnök elnöklésével kedden délután minisztertanácsot tartottak, amely az esti órákban ért véget.

GABONÁT KÜLD A VÖRÖSKE-RESZT GÖRÖGORSZÁGBA. Gensből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A nemzetközi Vöröskereszt közli: Március 13-án egy 7000 tonnás gabonával megrakott svéd hajó elindult Pireus felé. Németország és Olaszország képviselői biztosították nyújtották, hogy a gabonát kizárólag a szükségkérdő polgári lakosságnak juttatják és a nemzetközi bizottság kiküldötteinek közreműködésével Athénben osztják ki. Egy másik svéd hajó már úton van Görögország felé és Istanbulban gabonát vett feljélezetere.

UJRA FÖLDRENGÉS VOLT BUKARESTBEN. Bukarestből jelentik: (MTI) Az Orient Rádió jelenti: A kedde virradó éjjel 2 óra 25 perckor földrengés volt észlelhető Bukarestben. A rengés központja 160 kilométerrel keletebbre volt.

VÁSÁRI TOLVAJOKAT FOGOTT EL A RENDŐRSÉG. Nagyvárad. Saját tud. A nagypiacra egy idő óta újra elszaporodtak a tolvajlások. A rendőrség erőiesen figyelte a piaci szarkákat és sikerült tettenérni Széles Sándorné és özvegy Szücs Istvánné váradpósi lakosokat, amint felhúzóemű lopottak. Ugyanakkor tettenérték Sapinka Sándorné falusi asszonyt, aki a Hangya ruházati osztályán pulnit lopott. A rendőrség szerdán délelőtt átadta a tolvaj asszonyokat a járásbírósnak.

A Nagyvárad Tanítók Isten Orgonája Kórusa énekkari hangversenye a Vöröskereszt javára vasárnap délelőtt fél 12 órakor a Szigligeti színházban. 30 filléres egységes jegyek a középiskolák igazgatói irodái útján igényelhetők. Vezényel András Ede okl. egyházkarnagy, zenetanár.

A DITRÓI RÓM. KAT. EGYHÁZ-KÖZSÉG pályázatot hirdet két bármely szakos tanári állásra. Államsegéllyel, fizetés mint az államnál. Magyar, román, földrajz, történelem, torna, zene szakosok előnyben. Állás azonnal elfoglalandó. Róm. kat. plébánia.

VETITETTKÉPES ELŐADÁS A KATOLIKUS KÖRBE. Nagyvárad. Saját tud. Follmann Géza teológiai tanár folyó hó 20-án, pénteken délután 5 órakor vetített képes előadást tart a Katolikus Körben levő Casino mozgótermében. Az előadás címe: Jézus szenvedése a történelem és az evangélium világánál. Az előadás iránt városzerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. Belépés díjtalan.

Ékszerek, arany, ezüst és brilliáns tárgyak vétele és eladása, szakzerű javítása
Ács Tibornál
 Szechenyi-ter 6. Aranyat a legmagasabb napi áron vesznek.

Szerelemi bánatában öngyilkos lett egy gálospataki legény. Nagyvárad. Saját tud. Távbeszélőn jelentették a nagyváradai ügyészségnek, hogy Gálospatakon kedden délután öngyilkosságot követett el ifj. Hermann Gábor ottani földműves legény. Az életunt fiatalember szerelemi bánatában házuk padlásán felakasztotta magát s miráralálták már halott volt. A hátrahagyott búcsúlevelek teljes magyarázatát adták a történeteknek s minthogy büntény nem látszott fennforogni, az ügyészség a temetési engedélyt ma délelőtt már ki is adta. Az öngyilkosság Gálospatakon nagy megdöbbenést keltett.

BAROSS SZÖVETSÉGBEN MEGALAKULT kis és nagy textil-szakosztály tagokat ezuton hívjuk meg folyó hó 19-én (csütörtök) este postosan 7 órakor kezdődő szakosztály-ülésre. Minnek lényeges tárgya az áruellátás további megbeszélése, biztosítása. Minden szakosztálytag saját érdekében pontosan jelenjék meg. Baross elnökség.

Uj kerékpárok JAKAB műszerésznél és javítások olcsón Kossuth-u. 5 Tel. 23-30

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület fapari szakosztálya felhívja az összes asztalos tagjait, hogy március 20-án, péntek este 7 órakor a Baross Szövetség székházában megjelenjenek, a Németország részére készíthető bútorok megbeszélése tárgyában. Elnökség.

* **Reklamék, fotóelek** illandó raktára Mansberger kárpitosnál. Rimanóczy-u 5 szám.

Nyilvánosan tárgyalják a Pápen elleni merénylet bűnpert. Ankarából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Azzal a hétfőn közzétett közleménnyel kapcsolatban, amely a Pápen nagykövet ellen megkísérelt merénylet ellen folytatott vizsgálat befejezéséről szól, ismeretessé válik, hogy a pört, amelyet a közlemény jelez, Ankarában lesz, még pedig a nyilvánosság előtt. A fő tárgyalás időpontja még nem ismeretes.

Férfiruhákat használ- használsruha üzletében Bemer-ter 1 (udvarban). Hívásra házhoz jövők
MOLNÁR

Grete Lorweg és Franz Schmidtner német-magyar művészeserehangversenyüket a hegedűművész akadályoztatása miatt március hó 18-ika helyett 1. évi április hó 24-én tartják, ugyancsak a református kúrtúrházban. A művészetiértékes és nemzeti szempontból is fontos hangversenyre belépőjegyek már a mai naptól kezdve válthatók a városi népművelési tükári hivatalban (Szigályi Dezső-utca 26).

Szerkesztői üzenet

Honleány. Levelét kisebb módosításokkal közöljük. Anyagtorlódás miatt maradt eddig el. Egy kis türelmet kérünk. Kérjük azonban, hogy nevét és pontos lakcímét közölje velünk.

R. G. Levelét holnapi számunkban közöljük. Türelmet kérünk.

P. N. Első cikke is elarulta, hogy van iráskészsége. Mondanivalój magvasok és időszerűek. Most beküldött cikke is közlésre kerül. Ha van ideje rá, keresse fel a szerkesztőségünket egy kis megbeszélésre.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-at.

Korona Filmszínházban
 Minden más várost megelőzve 18-án szerdán kizárólag 1 napig
Lovasok és lovak világa
 ügető derbyk, versenyek, ugratások, idomítások, lovasünnep, a kenderesi ménés. Előadások 5, 7 és 9 órakor.

Közöljük tagjainkkal, hogy folyó hó 20-án délután 6 órakor a bádagos és szerelő szakosztály gyűlést tart, melyen Nagyvárad város víz- és csatornázási üzem megbízottja is részt vesz fontos szabályok ismertetése végett s ugyanakkor Andrányi Károly és Fiai Rt. cég megbízottja az anyagellátás kérdéséről tárgyal. Kérjük tagjaink minél nagyobb számban való megjelenését. Elnökség.

Meghalt Bozzay Margit. Budapestről jelentik: (MTI) Bozzay Margit írónő, a Magyarország belső munkatársa kedden délután 5 órakor meghalt. Temetéséről még nem történt intézkedés.

Halmos László szerzői estje

Halmos László zeneszerző neve jól ismert Nagyváradon. Nagyváradról indult el a tehetség útján és ma már országos híru művész, szerző és karnagy. Zeneszerzői tevékenysége inkább az egyházi zene terén ismert, de egyforma gazdagsággal nyilvánul meg a komoly zene többi ágában is. Halmos László jelenleg Győrött működik, mint a püspöki székesegyház karnagya.

A kitünő zeneszerző most önálló szerzői est keretében mutat be műveiből egy gyönyörű esokorra valót a győri városi Kulturházban kedden este 8 órakor. A műsoron énekkari, zenekari művek, hegedű- és zongoraszámok váltakoznak. Halmos László ezen a bemutatkozáson sem tagadja meg szülővárosát és szülőföldjét, Biharországot. A bemutatott számok között van egy Bihari-szvit a következő tételekkel: A Jád patak mentén, Vigadnak a vaskói völgyben, A Nagyhavas magányában, Dübörög a vonat a révi szorosban, Biharország sorsa.

A szerzői estet Győrött nagy érdeklődés előzi meg. Az országoshíru művész neve és tehetsége a biztosított orra, hogy a kedde esti győri hangverseny élmény lesz a hallgatók számára.

Itt vetődik fel az a gondolat, hogy a Szent László ünnepi hét műsorába is be lehetne iktatni Halmos László szereplését, esetleg fel lehetne kérni valamilyen alkalmi zene- vagy énekmu megalkotására.

Nagyvárad thj. város adóhivatalátó Forgalmi Adóhivatal

ÁRVERÉSI HIRDETÉMNY
 Aluirótt városi végrehajtó ezennel közhírré teszem, hogy a nagyvárad forgalmi adóhivatalnál kimutatott forgalmi adóhátralék fejében lefoglalt és a városi közraktárba beszállított ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet értelmében a 67-69. § alapján az első árverést 1942. év március hó 26. napján délelőtt 11 órára, a második árverést 1942. április hó 4. napján délelőtt 11 órára a városi raktrában ezenek kitűzöm.

Árverési feltételek:
 1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsülték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
 2. A második árverésen azonban az ingóság becsültékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
 3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 80%.
 4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.
 Nagyvárad, 1942. évi március hó 17.
 Forgalmi Adóhivatal:
 Mester Mihály, végrehajto.

18.
 any-
 eg a
 nád
 ki-
 gy-
 ond-
 át-
 elő-
 má-
 000
 mele
 elek
 ngö-
 vár-
 gyü-
 ngö-
 for-
 itjai-
 aelat
 letén
 be-
 utak-
 ezó.
 ottsa-
 jsza-
 vá-
 nellé-
 nnak.
 egy-
 azért
 en a
 ia a
 gossy
 te.
 sze-
 m.
 ngsü-
 nozza
 rget.
 sségi
 indit-
 van
 g fel.
 e lel-
 e in-
 llenés
 ttnék
 ő ér-
 sben.
 atáro-
 a ki-
 ridón
 et az-
 kor-
 stöb-
 b
 k ki-
 hogy
 csola-
 nakat
 te az
 mába-
 kórje

SZINHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— **Ma este: A kiewi járőr.** Ma, szerdán este tisztviselő bérletben kerül színre A kiewi járőr, Moory Lucy, Kol-tay Aranka, Delyi Ferenc, Solyomossy Imre, Tanay Emil és Sármásky Mik-lóssal a főszerepekben. Szép kiállítás! Teljesen új, eredeti díszletek. Csütörtökön este A kiewi járőr van műsoron.

— **Neró, a színház legközelebbi ujdonsága.** Pénteken este premier bérletben mutatja be a színház a budapesti Madách Színház legnagyobb sikerű ujdonságát a Nerót, Sármásky Miklós rendezésében elsőrendű szereposztásban. Az ujdonság iránt, melyet Budapesttel egyidőben fog játszani a színház, máris városzerte nagy az érdeklődés. Tisztviselő bérletben szombaton este kerül színre.

— **Legyen úgy, mint régen volt** című operett filléres helyárrakkal szombaton délután 4 órai kezdettel kerül színre.

— **Bukaresti kaland** közkívánatra ötvennyolcadszor vasárnap délután olesó helyárrakkal kerül színre.

HETI MŰSOR:

Szerdán este: **A kiewi járőr.**
Csütörtökön este: **A kiewi járőr.**
Pénteken este: **Neró,** premier bérlet.
Szombaton délután 4 órakor: **Legyen úgy, mint régen volt.** — Este: **Neró,** tisztviselő bérlet.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, MARCHIUS 19. Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Kiss Ferenc szalonzenekara.
- 11.20 Operarézkleték.
- 11.40 Szemere György elbeszélése.
- 12.10 Rendőrzenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Vidák Sándor cigányzenekara.
- 15.20 Prágai Filharmonikusok.
- 16.00 Látogatás a hadtestparancsnokság új székházában. Közvetítés Kolozsvárról. Hangfelvétel.
- 16.15 Ruszin hallgatónknak.
- 17.15 Zongoradarabok az ifjúságnak.
- 17.40 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.
- 18.10 Peter Kreuder zenekarának műsorából.
- 18.25 A magyarság háborúi. Lukinich Imre dr előadása.
- 18.45 Rádiózenekar.
- 19.50 A falu rossza. Népszínmű.
- 22.10 Beethoven: A távoli kedveshez — dalciklus. Előadja Basilides Mária, az Operaház tagja.
- 22.35 Megyeri-jazzegyüttes.
- 23.25 Magyar nóták.
- 00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapesti II.

- 16.15 A Rádiózenekar műsorából.
- 18.50 Gyorsirótanfolyam.
- 19.15 Csuka Béla gondokkázik.
- 19.35 Nevető fejfák. Szendrey Ákos dr előadása.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Ügetőversenyeredmények.
- 20.20 Nagyzenekariból.

Zakar András

Tihamér püspök élete ahogyan kortársai látták

Ara füzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

Megkezdtek a zsír kiosztását március második felére

Nagyvárad thj. város polgármestere 2165—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a március hónap második felére esedékes zsírijegyszelvények beváltása folyó hó 16-án kezdetét vette. Ez alkalommal a márciusi jegyszelvényeknek az a fele kerül beváltásra, amelyen „1942. március hónapra érvényes zsírutalvány” van nyomtatva. Minden jegyszelvényre 25 dkg. zsír vagy 30 dkg. zsírszalonna szolgáltatuk

ki, a megállapított 3.30, illetőleg 2.84 pengő kilogrammonkénti árban.

A felesleges várakozás és egyéb kényelmetlenség elkerülése végett ajánlatos, hogy mindenki lehetőleg a lakáshoz legközelebb eső húsiparosnál váltsa be zsírijegyét, illetőleg annál, ahol hússzükségletét egyébként is beszerezni szokta.

A tolongás teljesen felesleges, mert mindenki zsíradagja biztosítva van. Nagyvárad, 1942. március hó 17-én.

Dr Soós s. k., polgármester.

Március 20-án kezdődik az új élelmiszerjegyek kiosztása

Vásárlási könyvekkel és hatósági nyilvántartással kell jelentkezni a háztulajdonosoknak

Nagyvárad thj. város polgármestere 1916—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Az 1942. évi április 1-i élelmiszerjegyek kiosztása alkalmával a rendes kiosztású, 12 hétre szóló cukor-, kenyér-, liszt- és petroleumjegyek kerülnek kiosztásra. Az 1942. április 1-től érvényben levő cukor-, kenyér-, liszt- és petroleumjegyek egyidejűleg postán kézbesítettek ki az érdekelteknek az eddigi gyakorlat szerint.

Kivételt képeznek az Őssi-telep és a Hegyközség lakossága, kik a Ritoók Zsigmond-utcai, illetve Őssi-telepi állami elemi iskolában az alant felsorolt napokon a következő sorrendben minden háztulajdonos, illetve megbízottja a ház lakój részére az 1942. április 1-től 1942. július 1-ig érvényes élelmiszerjegyeket vehetik át.

1942. március 20-án és 21-én a Hegyközséghez tartozó alább felsorolt utcákon lakó háztulajdonosok, vagy megbízottjaik jelenhetnek meg élelmiszerjegyeik átvételére a fent megjelölt helyen: Bihari-út, Rozs-utca, Örnagy-utca, Ördögös-út, Pélyi-út, Alsódorongos oldal, Csobánc utca, Sövény, Felsődorongos oldal, Kún út, Ujpercecs utca, Sáros, Szilvás, Almás, Kigyó, Mogyoró, Tölgyfa, Cserfa, Polgár, Párgó, Szüret, Vadvirág, Tavasz utcák, Felsőtörkölymérő, Szanatoriumi, Méhes, Kikelet, Bakator, Uzsoki és Pipa utcák.

Március hó 23-án és 24-én a következő hegyközségi utcákban lakók jelentkezhetnek élelmiszerjegyeikért:

Rác Mihály utca, Badacsonyi ut, Puttony utca, Szedő utca, Aranyhegyi ut, Ritzkó utca, Kadarka utca, Ermeiléki ut, Röntgen ut, Szedő ut, Drso utca, Mélyárak ut, Sztupa Sikátor, Nagysötétág, Kissötétág, Alsógörögoldal, dr Székely István ut, Felsőgörögoldal, Ceopaki ut, Szilva ut, Bakócz Tamás ut, Muskáti ut, Egressy Gábor ut, Csenedő utca, Seregély ut, Csillaghegyi ut, Nemes utca és Tárnok ut.

Az Őssi-telep háztulajdonosai, illetve megbízottjai a következő sorrendben jelentkezhetnek:

1942. március hó 26-án: Hymfi utca, Dávid Ferenc utca, Bánk bán ut, Isonzó Honvéd utca, Reviczky Gyula utca, Doberdó utca, Székelyhadosztály utca, Géza Fejedelem utca, János Panonius utca, Álmos Vezér utca, Hajdú Vezér utca, Előd Vezér utca, Hét Vezér utca, Ipoly Arnold, Ond Vezér, Tass Vezér, Csányi László, Tózharcosok Tere, Alkotmány ut, Pekár Gyula ut, Virág

Benedek ut, Taksony Fejedelem ut, József Nádor ut, Czenczi Kertész ut, Tulipán és Nefeletjs utca.

1942. március hó 27-én: Katona József utca, Roham utca, Csatlós utca, Darányi Ignácz, Dr Klebelsberg Kunó, Isaszeg, Huba Vezér, Kosztolányi, Eskü, Kriza János, Berzsenyi Dániel, Bajnok, Ambrus Zoltán és Mester utcák

1942. március 28-án: Vajda-Hunyad, Töhötöm Vezér, Bulcsu Vezér, Ecsedy, Kont Püspök, Gaál Mózes, Keszthelyi Zoltán, Miklós, Nap, Ferdényi Ferenc utcák.

1942. március hó 30-án: Sipos Orbán, Akác, Nyár utca, Tárkányi, Emlék, Vadász, Vitéz, Zagoni Dezső, Ipolyi Arnold, Thököly ut, Majlát Gusztáv-tér, Lehel utca, Őssi örház, Őssi tanya, Óz utca, Mónus tanya, Iklódi puszta.

Az élelmiszerjegyek kiosztása naponta 8 órától 2-ig történik. Minden háztulajdonos, illetve megbízottja a jegyek átvételére köteles magával hozni a házban lakók vásárlási könyveit, a lakók hatósági nyilvántartását, valamint az 1942. április elsejével lejárt cukorjegyek kisérolapját, melynek a felmutatása ellenében a háztulajdonos, illetve megbízottja átveheti az 1942. április 1-től 1942. július 1-ig érvényes bíró élelmiszerjegyeket, melyeket 24 órán belül köteles a ház lakóinak kézbesíteni és a hivatal által kiállított kisérolapot az átvevő sajátkezü aláírásával ellátva Nagyvárad thj. város Közelmelezési Hivatalához visszajuttatni. (A bejáratnál levő postaládába bedobni.)

Felhívom az érdekeltek figyelmét, hogy az élelmiszerjegyekért való jelentkezés sorrendjét pontosan tartsák be, mert a későbbi jelentkezéseket a hivatal figyelembe nem veszi.

Nagyvárad, 1942. március hó 17-én.

Dr Soós István, polgármester.

Kiosztották az 1940—41. évi vitorlázó verseny díjait

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Magyar Aero Szövetség hétfőn este vigadóutcai otthonában bajtársi összejövetelt rendezett, amelyen kiosztották az 1940. és 41. évi vitorlázó pontverseny alapján elnyert díjakat. A bajtársi összejövetelen megjelent Horthy István kormányzóhelyettes is. Zichy Nándor gróf társelnök repülőink által elért eredményeket ismer-

tette. Megállapította, hogy az egyesületek az elmúlt két háborús évben nemcsak a haderőn kívüli előkészítésben értek el csúcseredményt, de hatalmas fejlődés mutatkozott a vitorlázó sportrepülés terén is. Az új rekordot Király István állította fel, aki 29 órát és 47 percet tartózkodott a levegőben. Méray-Horváth Robert is megdöntötte a régi magyar csúcseredményt. A magassági repülés csúcseredményét Szilassy Tibor állította fel 2803 méterrel.

APRÓHIRDETESEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknak 25 százalék engedmény

Lakás

Kétszobás, modern lakást keresek május 1-re. Cim a kiadóban. 153

Két tiszta butorozott szobát fürdőszoba használattal központban keresek. — Cimét a kiadóba kérek. 157

Adás-vétel

Beköltözhető kisebb-nagyobb magánházak, továbbá szőlők lakással, alkalmi olesó árban, bankteherrel is eladó. Felvilágosítás dr Klein, Szalárdi-u. 16. 10—2-ig. 162

Egy 5+1 szuper rádió eladó. Rákossy Jenő-utca 54. 163

Megvételre keresünk jókarban lévő egylovas berkocsit, lóval, szerszámmal. Ajánlatokat Vegyi- és Élelmiszeripari R. T., Anyos Pál-u. 2—6. szám alá kerünk. 152

Paplan vattát ócskát, használtat veszek. Platt, Szigligeti-u. 5.

Nagyvárad város térképe kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalánál (Szilagy Dezső-u. 5. sz.) Fekete nyomással ára 1.60, színes nyomással ára 2 pengő

MAGYAR SZEMLE könyvek kedvezményes áron eladók. Cim a kiadóban. 993

HUSVÉTI ajándéku vásárolja meg Bangha-Iljas: Keresztény egyháztörténet nyolckötetes munkáját. Megszerezhető: füzve és kötve a Magyar Lapok kiadóhivatalánál. 99

Különlétele

Rendkívül érdekes könyvre hívjuk fel olvasóink figyelmét: Marjay Frigyes: Keresztény hadjárat 1941. c. művére. Megrendelhető: a Magyar Lapok kiadóhivatalánál. 121

Allást keres

Keresztény nyugdíjas jegyző bizalmi vagy más megfelelő elfoglaltságot keres. Cim a kiadóhivatalban. 160

Allást nyec

Laboránszt felvesz Szent László gyógyszerár, Szent István-tér 1. (volt Templom-tér 1.) 161

Lakatos. és műszerészegédet, ki a kerékpárjavításhoz ért, fölveszek. Cim a kiadóban. 159

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilagy Dezső-utca 5. szám.